

Aan de minister van Klimaat en Groene Groei
mevrouw drs. S.Th.M. Hermans
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Oudlaan 4
3515 GA Utrecht
Postbus 9696
3506 GR Utrecht
Telefoon (030) 273 97 26
www.brancheorganisatieszorg.nl
IBAN NL33 FVLB0699 1645 59

Datum : 5 december 2024
Ons kenmerk : 241205/BoZ/AZw
Betreft : consultatie ontwerp-Klimaatplan 2025-2035

Geachte mevrouw Hermans,

Via deze brief reageren wij op het 'Ontwerp-Klimaatplan 2025-2035' (hierna Klimaatplan), zoals dat door uw Ministerie is gedeeld ter consultatie. ActiZ, de Nederlandse ggz, NFU, NVZ en VGN verenigd in de Brancheorganisaties Zorg (BoZ), brengen graag enkele punten met betrekking tot de zorgsector bij u onder de aandacht. We verwijzen hierbij ook naar de brieven vanuit de Groene Zorg Alliantie en Zorgverzekeraars Nederland, met dezelfde/vergelijkbare aandachtspunten.

De zorgsector heeft een aanzienlijke impact en moet nadrukkelijk worden meegenomen in de beleidsagenda van het klimaatplan. Met 1,5 miljoen medewerkers en 6,3 miljoen vierkante meter vastgoed heeft de sector een grote impact op mens en milieu. De zorg is verantwoordelijk voor 7% van de CO₂-uitstoot in Nederland en produceert grote hoeveelheden afval, waaronder 190 ton medicijnresten die schade toebrengen aan het milieu. De sector verbruikt 13% van de nationale grondstoffen en produceert 4% van het afval. Verduurzamen verlaagt zowel de ecologische voetafdruk als de energiekosten, wat meer financiële ruimte oplevert voor 'handen aan het bed' en positieve effecten heeft voor gezondheid, milieu en de maatschappij.

De zorgsector benadrukt het belang van zowel de planetaire als de volksgezondheid. De koppelingen met de voedsel- en circulariteitstransitie, alsook met leefstijl en gedragsverandering, worden herkend en als essentieel beschouwd. Echter, het Klimaatplan richt zich met name op vijf sectoren¹, zonder de

¹ Sectoren: elektriciteit, gebouwde omgeving, industrie, mobiliteit, landbouw en landgebruik

Van de Brancheorganisaties Zorg (BoZ) maken deel uit:

gezondheidszorg, preventie en leefstijl te integreren. De zorgsector pleit daarom voor een grotere rol van de zorgsector in de governance en de beleidsagenda van het Klimaatplan. Wij zien een belangrijke verantwoordelijkheid bij de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport omdat het klimaatbeleid impact heeft op de volksgezondheid. Daarbij wordt de verduurzaming van de zorgsector als cruciaal gezien voor het verminderen van de klimaateffecten, zoals in voorgaande alinea beschreven.

Voor de transitie naar klimaatneutraal Nederland moet de *Green Deal Duurzame Zorg* worden geïntegreerd. We achten het noodzakelijk te borgen dat in het Klimaatplan duidelijk de verbinding wordt gelegd met de Green Deal Duurzame Zorg 3.0 (hierna: GDDZ 3.0). Via de beleidsagenda moet het realiseren van de doelstellingen van de Green Deal gestimuleerd en gefaciliteerd worden. Dit versterkt de klimaatafspraken voor de energietransitie, de grondstoffentransitie en specifiek het bevordering van circulaire zorg, de voedsel- en eiwittransitie als ook de gezondheidsbevordering, minder/passende zorg, meer preventie en bewustwording. In de bijlage is het integraal uitvoeringsplan GDDZ 3.0 opgenomen, met het voorstel om de doelen uit dit plan integraal op te nemen in het Klimaatplan.

Hieronder gaan we nog nader in op een aantal aandachtspunten voor het verduurzamen van de zorg. Voor diverse aandachtspunten treft u in de bijlage concrete tekstvoorstellen aan voor in het Klimaatplan.

Schaalbare innovaties zijn nodig. Om te zorgen dat professionals en organisaties zich inspannen voor het verduurzamen van de zorg en substantieel kunnen bijdragen aan een beter klimaat, is het nodig dat innovaties gestimuleerd, geïmplementeerd en opgeschaald worden. In het Klimaatplan ontbreekt hiervoor een stimulerend pakket voor de zorgsector. Wij zien graag in lijn met de beleidsagenda voor andere sectoren een stimulerend pakket voor schaalbare innovaties voor de zorgsector toegevoegd.

De zorgsector ervaart netcongestie als een belangrijke belemmering voor de energietransitie. De zorgsector heeft onvoldoende prioriteit in het huidige beleid van de ACM, wat de verduurzaming van de zorg bemoeilijkt. Het waarborgen van voldoende netcapaciteit is essentieel. Dit is een belangrijke sleutelfactor voor de zorgsector.

Toekomstbestendige bekostigingssystematiek noodzakelijk voor de verduurzaming. Hoewel initiatieven zoals de DUMAVA-regeling voor duurzaam maatschappelijk vastgoed een deel van de verduurzaming (financieel) kunnen realiseren, zijn deze middelen niet voldoende. De uitvoerbaarheid van de regeling dient overigens beter te worden afgestemd op de vraag.

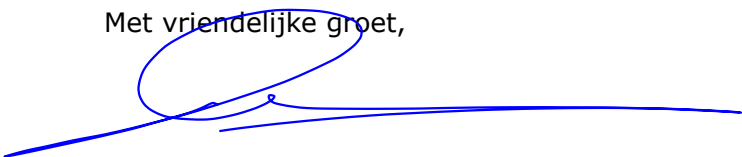
Van de Brancheorganisaties Zorg (BoZ) maken deel uit:

Het gebrek aan voldoende, structurele financiering voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving is een groot probleem. De benodigde investeringen zijn te hoog om te bekostigen uit de zorgtarieven voor huisvesting, terwijl deze tarieven door bezuinigingen onder druk staan. Dit benadrukt de noodzaak om de zorgsector op te nemen in de beleidsacties voor de gebouwde omgeving, zodat de voor de verduurzaming noodzakelijke financiële ondersteuning beschikbaar komt. Duurzame financiering via de zorg- en vastgoedbekostiging is essentieel om klimaatdoelen te behalen. De inventarisatie van de Nederlandse Zorgautoriteit (hierna NZa), die de bekostiging van de zorg onderzoekt, dient naast de wettelijke vereisten, ook de doelen van het Klimaatakkoord, het Klimaatplan en de GDDZ 3.0 te omvatten.

Laag houden van de administratieve lasten. Voor de verantwoording van verschillende duurzaamheidswetgevingen zijn de administratieve lasten onevenredig hoog. Harmonisatie van duurzaamheidswetgevingen is dan ook een essentieel onderdeel van de GDDZ 3.0. Het verzoek is om deze harmonisatie op te nemen in de beleidsagenda van het Klimaatplan en dit samen met de relevante ministeries op te lossen.²

Samenvatting: De zorgsector wil samenwerken met KGG en VWS voor een klimaatneutraal Nederland, betere volksgezondheid en het Klimaatplan. Wij pleiten ervoor om de doelen uit het integraal uitvoeringsplan van de GDDZ 3.0 op te nemen in het Klimaatplan om het klimaatbeleid te versterken. Dit beleid moet zorgen voor een goede uitvoering van de Green Deal en afstemming tussen ministeries. We benadrukken de noodzaak van een doorlopende 'regisseursrol' in het verduurzamen van de zorg die nu door het ministerie van VWS wordt ingevuld. Daarnaast wil de BoZ meedenken, bijvoorbeeld bij het onderzoek van het Zorginstituut over de vraag hoe duurzaamheid kan worden geïntegreerd in het pakketbeheer van zorgverzekeringen, de inventarisatie van de NZa over verduurzaming in de zorgbekostiging, over circulaire zorg, met het RIVM over haar onderzoeken en bij het creëren van een verhalenbundel die de weg naar klimaatneutraliteit vertaalt in vijf inspirerende verhalen.

Met vriendelijke groet,

Th. W. van Uum
Voorzitter BoZ directeurenoverleg

---

² Uw ministerie, KGG, Economische Zaken, Binnenlandse Zaken, VRO en VWS.

Van de Brancheorganisaties Zorg (BoZ) maken deel uit:

BIJLAGE: TEKSTVOORSTEL ZORGSECTOR IN KLIMAATPLAN

Gezien het belang van de gezondheidsbevordering als mitigant voor de effecten van de vijf klimaatsectoren, ziet de zorgsector het ministerie van VWS als verantwoordelijke hiervoor opgenomen in de governance, pagina 70 (zie [groene tekst](#)).

‘Conform de Klimaatwet draagt de coördinerend minister van Klimaat en Groene Groei de (eind) verantwoordelijkheid voor doelbereik van de doelen in de Klimaatwet en het opstellen van de Klimaatnota en Klimaatplan in de plan- en verantwoordingscyclus. De vakministers zijn verantwoordelijk voor het behalen van het sectorale aandeel in het klimaatbeleid. De minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening is verantwoordelijk voor de sectoropgave gebouwde omgeving; de staatssecretaris voor Openbaar Vervoer en Milieu voor de sectoropgave mobiliteit; de minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur voor de sectoropgaven landbouw en landgebruik. De minister van Klimaat en Groene Groei is verantwoordelijk voor de sectoropgave industrie en elektriciteit en (regie op) het energiebeleid. [Voor het volksgezondheid bevorderende aandeel in het klimaatbeleid is de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport verantwoordelijk.](#) De coördinerend minister van Klimaat en Groene Groei spreekt de vakministers regulier – minimaal drie keer per jaar – over de voortgang van de uitvoering van het beleid.’

_____einde tekstvoorstel 1 _____

Green Deal Duurzame Zorg.

In aanvulling op de laatste paragraaf op pagina 10 en vervolgd op pagina 11 over zorg en welzijn zouden wij graag toegevoegd zien dat er een Green Deal Duurzame Zorg is getekend en een uitvoeringsplan is opgesteld (zie [groene tekst](#)).

Pagina 11 ‘... Ook wordt steeds vaker ruimte gezocht voor herverwerking binnen de vaak strikte regulering gericht op veiligheid voor de patiënt en de directe omgeving, mits de kwaliteit en veiligheid er niet onder leidt. [De overheid, de zorgsector en veldpartijen hebben samen de derde editie van de Green Deal Duurzame zorg 2022-2026 ondertekend. De bijbehorende Uitvoeringsagenda integreert alle doelen en acties in de zorgsector en stut dit Klimaatplan.](#)

_____einde tekstvoorstel 2 _____

Beleidsactie gebouwde omgeving: Financiële ondersteuning

De duurzaamheidseisen aan de gebouwde omgeving vragen nu al exorbitante initiële investeringen, die niet te bekostigen zijn uit de vergoeding voor huisvesting in de zorgtarieven, terwijl deze vergoeding steeds verder onder druk komt te staan door bezuinigingen op de zorg. Wij stellen voor aan aanvulling te doen op de beleidsactie van de gebouwde omgeving op pagina 56 betreffende ‘Financiële ondersteuning na 2030 om

verduurzaming van de gebouwde omgeving draagbaar, haalbaar, uitvoerbaar en doelmatig te houden.' (zie [groene tekst](#)):

Voldoende stimulering om de overstap naar alternatieven voor verwarmen, isolatie [en overige verduurzamingen](#) mogelijk en aantrekkelijk te maken, met gerichte ondersteuning voor mensen en kleine organisaties met minder draagkracht bij het verduurzamen van hun gebouwen. [Deze voldoende stimulering voor de verduurzamingsopgave geldt ook voor alle maatschappelijke en zorgorganisaties zonder winstoogmerk. Zij staan voor een grote verduurzamingsopgave en hebben in de bekostiging geen middelen beschikbaar om de meerkosten van verduurzaming uit te voeren.](#)

_____einde tekstvoorstel 3_____

De netcongestie is op dit moment al een sleutelfactor voor de zorgsector. Vandaar dat wij dit graag toegevoegd zien aan paragraaf 3.2 sleutelfactoren, pagina 28 onderdeel (zie [groene tekst](#)):

'De hele maatschappij wordt geraakt door netcongestie, één van de grootste remmende factoren in de energietransitie op dit moment. Netcongestie is zowel aan de orde op het bestaande elektriciteitsnet als bij uitbreiding van het net. Daarnaast speelt netcongestie ook bij andere energie-infrastructuur zoals warmtenetten, groengas en waterstof. In alle gevallen moet schaarse capaciteit van onderdelen en arbeidscapaciteit van de netbeheerders worden verdeeld. Zonder aanvullende maatregelen, zullen in de gebouwde omgeving bijvoorbeeld vanaf eind 2026 ook kleinverbruikers zoals huishoudens, kleine maatschappelijke organisaties en kleine bedrijven, in bepaalde delen van het land geraakt worden door netcongestie. [Op dit moment zijn er zorginstellingen die niet kunnen verduurzamen door netcongestie.](#) Voor de warmtetransitie kan dat (lokaal) impact hebben op de mogelijkheden en snelheid van elektrificatie. Inzet op warmtenetten kunnen enige verlichting bieden omdat daar minder elektriciteit voor nodig is. Het risico in de sector mobiliteit is dat de transitie naar zero emissie mobiliteit vertraging oploopt als laadinfrastructuur niet kan worden aangesloten op het net. Ook in de industriële clusters is het tijdig verkrijgen van een aansluiting op het net en een garantie op transportcapaciteit cruciaal om de overstap naar verduurzaming te maken. Daarbij is oog voor de leveringszekerheid van elektriciteit aan maatschappelijke diensten zoals [acute zorg](#), defensie en brandweer essentieel. [Ook prioritering voor de woonzorglocaties met een grootverbruik aansluiting is noodzakelijk om leveringszekerheid van elektriciteit te garanderen in het belang van de verduurzaming van zorg.'](#)

_____einde tekstvoorstel 4_____

Gezien het belang van de zorgsector op het klimaat is het beleidsvoorstel om de verduurzaming te versnellen door innovaties op te schalen. Wij stellen hierbij een nieuwe beleidsactie voor in lijn met de beleidsactie van de luchtvaart en de landbouw.

Bij beleidsactie b) Beleid in sectoren, onder Gebouwde omgeving of als nieuwe paragraaf Gezondheidsbevordering (zie groen tekst):

<p>Investerings gericht op het versnellen en opschalen van innovaties voor het verduurzamen van de zorg- en welzijnssector</p>	<p>(1) Stimulerend pakket om implementatie van innovaties te bevorderen, bijvoorbeeld een nieuw Groeifondsprogramma Zorg in Transitie dat erop gericht is om innovaties voor het verduurzamen van de zorg (vooral gericht op gezondheidsbevordering, gezonde gebouwen en duurzame hulp- en vervoermiddelen) te versnellen in de periode 2025-2030. Dit vergroot de betaalbaarheid van de Nederlandse zorg en draagt bij aan de planetaire en volksgezondheid. Opschaling van nieuwe innovaties vergt aanzienlijke investeringen, niet alleen in zorgpanden maar ook bijvoorbeeld om de infrastructuur van instellingsterreinen te verduurzamen en vergroenen als ook het verminderen van het gebruik van incontinentiemateriaal en het terugdringen van medicatieverspilling. De Nederlandse inzet is gericht op het uitwerken van stimuleringsbeleid om tot opschaling van deze innovaties te komen.</p> <p>(2) Om in 2050 klimaatneutraal te kunnen zijn, is de energietransitie in de zorg al in gang gezet. Er worden, naast de DuMaVa regeling, meer stimuleringsgelden beschikbaar gesteld: voor innovatie, onderzoek en kennisontwikkeling over circulaire zorg, gezondheidsbevordering, preventie, leefstijl en voor vastgoed-, terrein-, vervoersinvesteringen als ook voor koolstofvastlegging, bijvoorbeeld in houtbouw en bomenaanplant. Dit zal verder worden vormgegeven en uitgevoerd. Voorbeelden zijn het integraal uitvoeringsplan van de Green Deal Samen werken aan duurzame zorg, CO2-routekaart voor zorgvastgoed, Klimaatfondsmiddelen, en het Mobiliteitsfonds.</p> <p>(3) De belangrijkste beleidsacties zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Gezondheidsbevordering: <ol style="list-style-type: none"> i. Overstappen naar gezonde en duurzame voeding, de eiwittransitie; ii. Realiseren van gezonde en groene omgevingen; iii. Inzetten op fysieke gezondheid en leefstijl. b. Bevorderen van bewustwording en kennis: <ol style="list-style-type: none"> i. Inbedden van duurzaamheid in het onderwijs;
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ii. Inbedden van duurzaamheid in strategie en beleid; iii. Onderzoeken van belangrijkste kennishiaten. <p>c. Verminderen CO2 emissie van gebouwen, energie en vervoer:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Verduurzamen van het zorgvastgoed: Branches streven naar een reductie van 30% CO2 uitstoot in 2026 en 55% in 2030 (scope 1 en 2). Dat is meer dan 1 Mton minder uitstoot in 2026 en bijna 2 Mton minder in 2030; Met de plannen hebben branches ook impact op indirecte CO 2 uitstoot (scope 3). Als we deze meenemen leiden de brancheplannen tot meer dan 2,5 Mton minder uitstoot in 2026, en meer dan 6,5 Mton minder in 2030; ii. Toebewegen naar duurzame mobiliteit; iii. Ontdekken en aanpakken van andere CO2 hotspots. <p>d. Circulair en spaarzaam met grondstoffen en materialen werken:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Hergebruiken van hulpmiddelen; ii. Overstappen naar duurzaam incontinentiemateriaal; iii. Tegengaan van voedselverspilling. <p>e. Verminderen milieubelasting van medicatie(gebruik):</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Tegengaan medicijnverspilling; ii. Ontwikkelen van criteria voor inkoop; iii. Continueren en uitbreiden Ketenaanpak.
--	--

_____einde tekstvoorstel 5_____

Gezien de impact van de zorg- en welzijnssector op het Nederlandse klimaat en in lijn met onze brief is het voorstel de zorg- en welzijnssector toe te voegen aan het Klimaatplan. Voor uw gemak zijn wij zo vrij geweest om onderstaande tekstvoorstel dat zou passen in paragraaf 3.3, pagina 42, na de sectie 'Landbouw' en voor de sectie 'Mobiliteit en transport' (groene tekst).

Volksgezondheid en de zorg- en welzijnssector

Onze zorg behoort tot de een van de beste van de wereld. Met 1,5 miljoen medewerkers en 6,3 miljoen vierkante meter vastgoed heeft de sector grote impact op mens en milieu. Betaalbare en toegankelijke passende zorg, innovatie en verduurzaming staan komende jaren centraal. Hierdoor zal de zorgsector zich richting

2050 verder ontwikkelen met als doel hogere kwaliteit, efficiëntie en duurzaamheid van het zorgsysteem in balans met de gezonde leefomgeving, op weg naar klimaatneutrale zorg.

In 2050 is het eindbeeld dat de Nederlandse zorg- en welzijnssector klimaatneutraal en circulair is.

Woonzorglocaties en ziekenhuizen zijn klimaatneutraal en werken op hernieuwbare energie, met gezonde, groene omgevingen voor zowel cliënten, patiënten als zorgmedewerkers. Zorg wordt zoveel als mogelijk op afstand geleverd om vervoersbewegingen te minimaliseren, met focus op preventie en gezondheidsbevordering om de zorgvraag te minimaliseren. Zorgmedewerkers kunnen via een veilig en dekkend OV-netwerk hun werk dag en nacht bereiken. Passende zorg wordt de norm, en alle hulpmiddelen zijn circulair, zonder restafval. Het medicatiebeleid zorgt voor minimale vervuiling van water. In de houtbouw zorggebouwen en de bomenaanplant op de vele zorgterreinen is koolstof opgeslagen als bijdrage aan de koolstofverwijdering.

In de Green Deal "Samen werken aan duurzame zorg" (2023-2026) hebben de overheid, zorgsector en andere partijen zich ten doel gesteld om de zorgsector in 2050 klimaatneutraal te maken. ³ Met deze derde Green Deal is er in de

afgelopen tien jaar bij veel zorgorganisaties gewerkt aan de verduurzaming, veelal gestart met het zorgvastgoed. Om de korte termijn klimaatdoelen voor 2026 en 2030 te bereiken, zijn sector- en subsectordoelen in de huidige Green Deal vastgesteld. ⁴ beschrijft de verduurzamingsplannen voor zorgvastgoed tot 2030 en andere transities tot 2026, zoals energieverbruik, vervoer, grondstoffen, circulariteit, voedsel en duurzame zorg. Zo helpt het uitvoeringsplan om samen de duurzaamheid van medische producten af te wegen, met het oog op veiligheid, betaalbaarheid en beschikbaarheid, en ter ondersteuning van duurzame inkoopcriteria, met behulp van het te ontwikkelen RIVM-instrument. Het IUP is onderdeel van het Klimaatplan, en voor het behalen van de doelen tot 2035 is een opvolger van de Green Deal noodzakelijk.

Zorgbestuurders zitten zelf aan het stuur om de organisatie specifieke doelen te halen.

Zorgbestuurders bepalen zelf welke stappen en investeringen nodig zijn voor de lange termijn om bij te dragen aan de Green Deal Duurzame Zorg. Voor de verduurzaming van het zorgvastgoed maken ze hierbij gebruik van de CO₂-routekaart, die door veel zorgorganisaties is opgesteld en wordt gemonitord door het Expertisecentrum Verduurzaming Zorg. ⁵

De overheid speelt een belangrijke rol in de zorgsector door randvoorwaarden te creëren die duurzame keuzes bevorderen en knelpunten oplossen.

Belangrijke knelpunten zijn netcongestie, de tijdige aanleg van energie-infrastructuur voor de overgang naar duurzame warmtebronnen en elektrificatie van medische

---

³ [Green Deal Samen werken aan duurzame zorg.](#)

⁴ [Integraal Uitvoeringsplan - Zó werken we Samen aan Duurzame Zorg](#)

⁵ [Monitoring portefeuilleroute kaarten cure en care door EVZ.](#)

hulpmiddelen en vervoermiddelen. Ook vraagt de diverse wet- en regelgeving rondom duurzaamheid om harmonisatie om administratieve lasten te verlagen. De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) brengt in 2025 in kaart in hoeverre de huidige bekostiging van (publieke) zorg en welzijn adequate prikkels bevat voor verduurzamen. Naast de DUMAVA-subsidieregeling is structurele financiering vanuit het Klimaatfonds en ook via de zorgbekostiging nodig om klimaatdoelen, het Klimaatakkoord en het IUP te realiseren, zodat de zorg betaalbaar en toegankelijk blijft en klimaatneutraal is in 2050.

_____einde tekstvoorstel 6 _____

In het Klimaatplan 2025-2035 wordt benadrukt dat de transitie over mensen gaat en deze transitie iedereen aangaat. Dit onderschrijven wij, maar juist in dit kader missen wij de samenhang tussen de (verduurzaming)transitie en het overheidsstreven naar een inclusieve samenleving in 2040. Dit vinden wij een gemiste kans om draagvlak voor verduurzaming te vergroten. Wij hebben hierbij onder andere de doelgroepen binnen de gehandicaptenzorg en het groeiende aantal inwoners met ouderdomsproblematiek voor ogen.

Ter verduidelijking: op de site van de Verenigde Naties wordt de samenhang tussen duurzaamheid en inclusie - en de positie van mensen met een beperking hierbij - duidelijk aangetoond bij het benoemen van SDG's die hierop van toepassing zijn. Het voorstel is om dit toe te voegen aan pagina 79, aan het einde van paragraaf 'Voor maatschappelijke steun voor klimaatbeleid speelt rechtvaardigheid een steeds belangrijker rol.' (groene tekst):

'Ook zal hierbij aandacht zijn voor de samenhang tussen de klimaattransitie en het overheidsstreven naar een inclusieve samenleving in 2040. Mensen met een beperking zoals in de gehandicaptenzorg maar ook het groeiende aantal inwoners met ouderdomsproblematiek worden betrokken om het draagvlak voor de verduurzaming te vergroten.'

_____einde tekstvoorstel 7_____

Gezien de arbeidsmarktproblematiek en schaarse tijd en middelen in de zorg is zowel in de Green Deal Duurzame Zorg als in het Integraal Zorgakkoord afgesproken om de administratieve lasten te verminderen. Daarom een tekstvoorstel in aanvulling op het 2e leidende principe (pagina 8 Klimaatplan) (groene tekst):

"De overheid heeft oog voor belemmeringen in wet- en regelgeving en het laaghouden of verlagen van administratieve lasten."

_____einde laatste tekstvoorstel _____